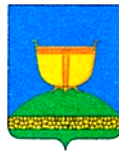

СОВЕТ АЛЬДЕРМЫШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
422711, Республика Татарстан, Биектау район.,
с. Альдермыш, ул. Хабибуллина, 25

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ӘЛДЕРМЕШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
422711, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Әлдермеш авылы, Хабибуллин ур.,25

тел./факс 8(84365) 79-4-03, e-mail: Alder.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ
от «07» июнь 2018 года

КАРАР
№ 112

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Әлдермеш авыл
жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен
раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында "06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак - коммуналь хужалык министрлыгының «жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик рекомендацияләренә раслау турында» 2017 елның 13 апрелендәге 711-ПР номерлы боерыгы нигезендә, "Әлдермеш авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына, Әлдермеш авыл жирлеге Советы,

Р Е Ш И Л:

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Әлдермеш авыл жирлеге «муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» кушымта нигезендә.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Әлдермеш авыл жирлеге Советының "Әлдермеш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү, чисталык һәм санитар тәртип кагыйдәләрен раслау турында" 2015 ел, 26 май, 22 нче карары үз көчен югалткан дип санау хакында

3. Әлеге карарны авыл жирлегенә мәгълүмат стендларында, Биектау муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә кирәк <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/> авыл жирлекләре бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru/>

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Әлдермеш авыл жирлеге башлыгы
Биектау муниципаль районы

Т.С.Сабилов

УТВЕРЖДЕНО:

Решением Совета Альдермышского
сельского поселения Высокогорского
муниципального района РТ
от «07» июнь 2018 г. № 112

Кагыйдә

Әлдермеш авыл жирлеге муниципаль берәмлеге, Биектау муниципаль районы территориясендә төзекләнדרү эшләрә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Карары

1. Гомуми нигезләмәләр

1 Статья 1. Төп нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасының Биектау муниципаль районының Әлдермеш авыл бистәсен муниципаль формалаштыру территориясен яхшырту өчен бу кагыйдәләр (алга таба Кагыйдәләр дип атала) чистарту һәм саклау буенча эш алып бару тәртибен билгели. Татарстан Республикасының Биектау муниципаль округының Әлдермеш авыл торак пункттын муниципаль формалаштыру территориясе (алга таба бистә дип атала) санитар кагыйдәләр нигезендә һәм торак пунктның чисталыгын һәм тәртибен тәмин итү өчен бердәм нормалар һәм таләпләр, торак таләпләре. биналарны (торак биналарын да кертеп), корылмалар һәм алар урнашкан жир участкалары, тиешле биналар һәм корылмаларның фасадлары һәм коймалары күренеше, яшелләндрү эшләрә исемлеге һәм аларны тормышка ашыру ешлыгы, шулай ук булдыру; биналар (алардагы бүлмәләр) һәм корылмалар хужаларының күрше территорияләрне төзекләндрүдә катнашуы, торак пункт территориясен яхшырту оешмасы (урам яктырту, яшелләндрү дә кертеп) тории, кечкенә архитектура формаларын урнаштыру һәм саклау).

1.2. Бу Кагыйдәләрнең хокукый нигезе - Россия Федерациясе Конституциясе, 06.10.2003 нең 131-FZ Федераль Законы "Россия Федерациясендә Localирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында", 52-FZ Федераль Закон. 30.03.1999 "Халыкның санитар һәм эпидемиологик иминлеге турында", 24.06.1998 N 89-FZ "Производство һәм куллану калдыклары турында" Федераль Закон, 10.01.2002 N 7-FZ "Әйләнә-тирә мохитне саклау турында". , SP 48.13330.2011 "Төзелешне оештыру", SNIП P-89-80 "Сәнәгать предприятиеләрә өчен гомуми планнар", SNIП 2.07.01-89 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл торак пунктларын планлаштыру һәм үстерү", SNIП III-10- 75 "Эш житештерү һәм кабул итү кагыйдәләрә. Яшелләндрү", Рәсәй Федерациясенә Төзелеш һәм Торак-коммуналь хезмәтләр министрлыгы боерыгы белән расланган муниципалитет территорияләрән төзекләндрү нормаларын һәм кагыйдәләрән эшләү өчен күрсәтмәләр. 13, 2017 N 711 / рг (алга таба - методик f тәкъдимнәр), "Татарстан Республикасының Високогорский Муниципаль округының Әлдермеш авыл жирлеге" Муниципаль формалаштыру Уставы".

1.3. Бистәдәге территорияләрне төзекләндрү һәм санитар хезмәт күрсәтү өчен жаваплы предметлар:

1) дәүләт яисә муниципаль милектә булган территорияләр һәм төзекләндрү объектлары өчен, өченче як шәхесләрәнә - һәм (яки) кулланучыларга (бу шәхесләр һәм юридик затлар) хужаларга һәм (яки) кулланучыларга күчерелгән;

2) дәүләт яисә муниципаль милектә булган территорияләр һәм төзекләндерү объектлары өчен, өченче як милегенә һәм (яки) кулланылышына күчерелмәгән, - дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә;

3) бүтән милек формаларындагы территорияләр һәм төзекләндерү объектлары өчен - объектлар һәм территорияләр хужалары (физик затлар һәм юридик затлар).

Территорияләрне төзекләндерү һәм санитар ремонтлау өчен җаваплылык турыдан-туры төзекләндерү һәм санитар хезмәт күрсәтү өчен җаваплы оешмалар яисә төзелгән килешүләр нигезендә башкарыла.

1.4. Территорияләрне чистарту һәм санитар ремонтлау, чисталык һәм тәртип саклау, эшнең үтәлешен координацияләү, эшнең вакытын һәм сыйфатын контрольдә тоту буенча контрактлар һәм муниципаль контрактлар төзү Високогорский районының Әлдермеш авыл җирлеге башкарма комитетына бирелә.

1.5. Бу кагыйдәләр, ведомство бәйләнешенә һәм милек формасына карамастан, торак пункт территориясендә эшләрчә шәхси эшкуарлар, торак пункт территориясендә яшәрчә яки яшәрчә барлык гражданныр (алга таба оешмалар һәм гражданныр дип атала) барлык оешмалар өчен дә мәҗбүри.

Мәкәлә 2. Төп терминнар һәм төшенчәләр

2.1. Муниципаль форма территориясен яхшырту кагыйдәләре - Россия Федерациясе законнары һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, шулай ук Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары нигезендә төзелгән муниципаль хокук акты. , муниципаль форма территориясен яхшырту һәм камилләштерү элементларына таләпләр, муниципаль форма территориясен яхшырту чаралары исемлеге, тәртип тәртибе һәм ешлыгы;

2.2. Территорияне төзекләндерү элементлары - декоратив, техник, планлаштыру, структур җайланмалар, үсемлек компонентлары, төрле җиһазлар һәм бизәк, кечкенә архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган структуралар, ачык реклама һәм яхшырту компонентлары буларак кулланылган мәгълүмат.

2.3. Шәһәр мохите - табигый, архитектура, планлаштыру, экологик, социаль-мәдәни һәм башка факторларның берләшүе, билгеле бер өлкәдә яшәрчә урынын характерлый һәм бу өлкәдә яшәрчә уңайлылыгын билгели. Бу документның максатлары өчен "шәһәр мохите" термины шәһәр һәм авыл торак пунктларына кагыла.

2.4. Тротуарны капитал ремонтлау - тротуар һәм тротуар, субград һәм юл корылмаларын тулысынча торгызу һәм яхшырту, искергән корылмалар һәм өлешләр алыштырыла яки алыштырыла, иң чыдамлы, ныклы, арта юлның геометрик параметрлары, интенсивлык хәрәкәтенә артуын һәм юлның төп озынлыгы буенча субград кинлеген арттырмыйча, ремонтлау өчен билгеләнгән категориягә туры килгән чикләр эчендә транспортның аксаль йөкләрен исәпкә алып.

2.5. Шәһәр мохитенә сыйфаты территориягә һәм аның өлешләренә катлаулы характеристика булып тора, ул халыкның төрле сегментлары өчен көндәлек тормышның уңайлык дәрәжәсен билгели.

2.6. Шәһәр мохитен комплекслы үстерү - яхшырту, яңарту, үзгәртү, торакның барлык дәрәжәләрендә иң яхшы тәҗрибәләрен һәм технологияләрен куллану, шул исәптән инфраструктура, идарә итү системалары, технологияләр, гражданныр һәм җәмгыятьләр арасындагы элемент.

2.7. Шәһәр мохитенә сыйфаты критерийлары - шәһәр мохите сыйфатының

санлы һәм үлчәнә торган параметрлары.

2.8. Нормальләштерелгән яшелләндерү элементлары жыелмасы - торак пункт территориясендә куркынычсыз, уңайлы һәм жәлеп итүчән мохит булдыру өчен яшелләндерү элементларының кирәкле минимумы.

2.9. Шәһәр мохитенең сыйфатын бәяләү - шәһәр мохитенең элементларының торак пункт территориясендә туры килү дәрәжәсенә объектив дәлилләр алу тәртибе, төзекләндерү чаралары исемлеген эзерләү һәм аклау критерийлары белән. һәм халыкның тормыш сыйфатын һәм территориянең сөйкемлелеген күтәрү өчен территорияне үстерү.

2.10. Ижтимагый урыннар - торак пунктлар, майданнар, урамнар, жәяүлеләр зоналары, майданнар, парклар кебек халык өчен даими булган территория. Ижтимагый майдан статусы керү өчен түлөләрне аңлатмый. Ижтимагый урыннарны резидентлар һәм кунаклар төрле максатларда куллана ала, шул исәптән аралашу, ял итү, спорт, мөгариф, гражданныр жыелышларын үткәрү, эшкүарлык эшчәнлеге алып бару, гамәлдәге закон таләпләренә туры китереп.

2.11. Территорияне төзекләндерү объектлары - төзекләндерү эшләре алып барыла торган торак пункт территориясе.

2.12. Пассажир - торак һәм төп урамнарның вагоннары янындагы юл, борылыш.

2.13. Яхшырту проекты - текстны һәм график формадагы материалларны үз эченә алган документлар һәм территорияне һәм башка төзекләндерү объектларын яхшырту өчен дизайн чишелешләрен билгеләү.

2.14. Яхшырту объектның үстерү - яңа төзүгә яки булган яхшырту объектларының сыйфатын яхшыртуга юнәлтелгән эшне тормышка ашыру, аларның аерым элементлары.

2.15. Яхшырту объектның тоту - яхшырту объектларының тиешле техник, физик, эстетик торышын саклау, аларның аерым элементлары.

2.16. Шәһәр мохитенең субъектлары - торак пункт резидентлары, аларның жәмгыятьләре, ижтимагый, бизнес оешмалары вәкилләре, хакимият һәм социаль-икътисадый тормышның башка предметлары, торак пункт үсешендә катнашалар һәм йогынты ясыйлар.

2.17. Катты өслек - тротуарның өлеше буларак юл өслеге.

2.18. Территорияне чистарту - жыю, махсус билгеләнгән житештерү һәм куллану урыннарына чыгару, башка чүп-чар, кар, шулай ук халыкның экологик, санитар һәм эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә юнәлтелгән эшчәнлек төре. саклау.

2.19. Муниципаль клиент - Биектау муниципаль районының Әлдермешский авыл торак пунктның Башкарма комитеты яисә аның вәкаләтле органы эшне башкару, торак пунктның төзекләндерү, чистарту һәм санитар чистарту хезмәтләре күрсәтү.

2.20. Махсулаштырылган оешма - предприятие, оешма, теләсә нинди милек формасы яки эшкүар, юридик зат булдырмыйча, санитар чистарту һәм гамәлдәге законнар нигезендә яхшырту, кирәкле ресурслар һәм тиешле рөхсәтләр булган лицензия (лицензия).

2.21. Калдыкларны туплау - калдыкларны алга таба эшкәртү, утильләштерү, нейтральләштерү, утильләштерү максатыннан унбер айдан артмаган вакытка саклау.

2.22. Подрядчик - эш контрактны һәм (яки) Россия Федерациясенен Гражданлык кодексы нигезендә клиентлар белән төзелгән муниципаль контракт

буенча эш башкаручы шәхесләр һәм юридик затлар.

2.23. Шәһәр территориясе - милек яки бүтән хокук нигезендә (арендадан кала) юридик затларга һәм шәхесләргә кермәгән торак пункт территориясе.

2.24. Предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр һәм башка икътисадый субъектлар территориясе - территориясе, чикләре, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган территория, закон нигезендә каралган хокуклар буенча юридик затларга һәм шәхесләргә билгеләнгән максат белән күчерелгән (тәэмин ителгән).

2.25. Күрше территория - киңлеге ким дигәндә биш, унбиш метрдан артмаган мәйдан, шул исәптән тротуарлар, газоннар һәм яшел мәйданнар, биналар, корылмалар чикләренә турыдан-туры янәшә, аерым торак йортлар, шулай ук коймалар белән урнаштырылган коймалар. предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр, бүтән бизнес-субъектлар һәм аерым торак йортлар чикләре.

Ал күрше территориядә 0-15 метр диапазонда урнашкан очракта, барлык объектлар, шул исәптән аерым торак йортлар өчен, күрше территориянең чиге юлның якын ягы яки кыскартылган таш. урамның йөртү юлын чикли

Урта территория белән төрле хужалык һәм хезмәт күрсәтү формаларының бер-берсенә якын (ишегалды территориясендә) урнашкан эйберләр өчен чистарту чикләре тигез ераклыкта уза. Сзыклы корылмаларның һәм элементләрнең жир өлешләренә янәшә урнашкан территория - структуралар һәм элемент линиясеннән һәр юнәлештә ким дигәндә 6 метр киңлектәге жир участогы.

Аерым эйберләр өчен, күрше территориянең радиусы бу объектның жир участогы чикләреннән унбиш метр ераклыкта урнашкан. Күрше территория чүплек, шәһәр урманнары, башка үсеш алмаган территория булганда, күрше территориянең киңлеге аерым объектлар өчен билгеләнә.

2.26. Билгеләнгән территория - жәмәгать, куллану территориясенә бер өлеше (гомуми куллану, янәшә урнашкан территория), килешү нигезендә, контракт яисә килешү нигезендә физик затларга, юридик затларга яки шәхси эшкуарларга күрсәтелгәнне яхшырту һәм санитар хезмәт күрсәтү максатыннан. территориясе.

2.27. Муниципаль каты калдыклар - физик затлар куллану процессында торак бүлмәләрдә барлыкка килгән калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен, торак бүлмәләрдә шәхесләр куллану процессында кулланучылар мөлкәтен югалткан товарлар. Муниципаль каты калдыклар шулай ук юридик затлар, шәхси эшкуарлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән калдыкларны һәм физик затлар куллану процессында торак бүлмәләрендә барлыкка килгән калдыкларга охшаш.

Бу төр калдыкларны формалаштыру стандартлары муниципаль норматив хокук актлары белән билгеләнә.

2.28. Территорияләргә санитар чистарту - муниципаль каты калдыкларны жыю, чыгару.

2.29. Рөхсәтсез чүп-чар - 50 квадрат метрдан артык мәйданда рөхсәтсез (рөхсәтсез) агызу (урнаштыру) яки саклау нәтижәсендә житештерү һәм куллану калдыклары туплау. м һәм күләме 30 куб метрдан артык.

2.30. Ишегалды территориясе - торак бина янындагы жир участогының бер өлеше һәм анда яшәүче кешеләр урта куллану, периметр буйлап торак биналар, корылмалар яки коймалар белән чикләнгән.

2.31. Вакытлыча төзелеш - капитал төзелеш объектлары булмаган, төзү рөхсәтен бирүне таләп итмәгән, күмелгән нигезләр, жир асты биналары

урнаштыруны тээмин итми, инженер элемтэлэрен талэп итми һәм чиклэнгән чор белән характерлана. операциясе. Аларга павильоннар, киосклар, абзарлар, павильоннар, металл гаражлар һәм башка шундый объектлар керэ.

2.32. Газон - киселгән үлән һәм башка үсемлеклэрне үз эченэ алган яшеллэндерү элементы.

2.33. Билге тактасы - стенаның өслегендэ урнашкан, зурлығы 2 м²-тан артмаган структуралар, реклама табигате турында мәгълүматны үз эченэ алмаган, федераль законнар нигезендэ кулланучыларга мәжбүри мәгълүмат бирү яки тарату өчен.

2.34. Transportәмэгать транспорты тукталышы - павильон, эскәмиялэр һәм чүп савытлары белән жиһазландырылган, чиклэнгән чиклэр һәм берьюлы ким дигендэ 2 жәмэгать транспорты урнаштыру өчен тукталыш билгелэрэ белән жиһазландырылган махсус майдан.

2.35. Идл кыры - жэяүлелэр майданы, урамнар һәм машина юллары буйлап, киңлеге ким дигендэ 1 метр.

2.36. Урам - жир полосасы яки ясалма корылма өслеге, жиһазландырылган яки жайлаштырылган һәм транспорт һәм жэяүлелэр хэрэкэте өчен кулланылган, торак пунктлар эчендэ урнашкан, шул исэптэн югары тизлекле һәм жайга салынган төп юл, жэяүлелэр һәм парк юлы, а. тикшеренүлэр һәм производство, сэнэгать һәм муниципаль - склад зоналары (районнар).

2.37. Биналар фасады - бина яки структураның тышкы ягы.

2.38. Яшел киңлеклэр - ясалма һәм табигый килеп чыккан агач, куак, куак һәм үлән үсемлеклэрэ.

2.39. Яшел киңлеклэргэ зыян - механик, химик һәм һава өлешенэ һәм тамыр системасына башка зыян, бу үсешнең тукталышына китерми.

2.40. Яшел киңлеклэрне юк итү - яшел киңлеклэргэ зыян, үсүне туктатуга китерэ.

2.41. Яшел майданнарны алыштыру бэясе - яшел майданнарны рөхсэт ителгән трансплантациялэү яки жимерү өчен, шулай ук зыян яки жимерелгән очракта, муниципаль милектэ булган яшел майданнарга китерелгән зыян өчен материал компенсация.

2.42. Стационар вак-төяк ваклап сату сүдэ челтэрэ - махсус жиһазландырылган һәм сүдэ өчен корылган биналарда һәм корылмаларда урнашкан эйберлэр (павильоннар, киосклар).

2.43. Стационар булмаган вак-төяк ваклап сату сүдэ челтэрэ - сату һәм жиберү сүдэсе принциплары буенча эш итүче объектлар (pKazaklarki, счетчиклар, подшипниклар, арба, кэрзиннэр, трейлерлар, кэрэзле кибетлэр, танкерлар һ.б.), аларны урнаштыру торак пунктның Башкарма комитеты тарафыннан расланган стационар булмаган ваклап сату объектларын урнаштыру.

2.44. Кулланучылар - хужалар, арендаторлар, баланс хужалары, жир кулланучылары.

2.45. Яшел экономика объекты - үсемлеклэр (чүп үләнненнэн кала), билгеле бер өлкэдэ архитектура һәм ландшафт ансамбле формалаштыралар, шул исэптэн яшел экономика жиһазлары (парклар, урман парклары, майданнар, газоннар, яшел майданнар һ.б.).

2.46. Бистэ территориясен чистартуның гомуми схемасы - муниципаль норматив хокук акты, ул санитар чистарту һәм калдыклар белән эш итү өлкэсендэ территориаль планлаштыру документы, ул жыю, рациональ системаны оештыруны

тәэмин итә, регуляр рәвештә бетерә. , урнаштыру, шулай ук калдыкларны жыю, нейтральләштерү һәм эшкәртү ысуллары, торак пунктлар территорияләрен чистарту һәм чистарту системасы өчен кирәкле күләмдә махсус машиналар, механизмнар, жиһазлар һәм инвентаризация, калдыкларны утильләштерү яки эшкәртү, реконструкцияләү яки рекультивацияләү мөмкинлеге. корылмалар, әйләнә-тирә мохиткә зарарлы матдәләр кермәсен өчен, махсус саклагычларда алга таба кулланылмый торган калдыкларны изоляцияләү.

Бүлек 2. САНИТАР ЧИСТАРТУ ҺӘМ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ЖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕ

Мәкалә 3. Жирлек территориясен санитар чистарту

3.1. Legalридик затлар һәм шәхесләр, оештыру һәм хокук формаларына карамастан, жир участокларын һәм алар янындагы территорияләрне (шәхси хужалыклар, предприятияләр, оешмалар, учреждениеләр территорияләре) вакытында һәм югары сыйфатлы чистартуны һәм чистартуны тәэмин итәргә тиешләр. Гамәлдәге законнар һәм бу Кагыйдәләр нигезендә милек хокукы яисә башка реаль хокук, яшелләндерү элементларының (юллар, тротуарлар, газоннар, кечкенә архитектура формалары, яктырту, дренаж һ.б.), төрле төр коммуналь хезмәтләренң рөхсәтсез төзелеше. һәм вакытлыча биналар.

3.2. Collectionью, вакытлыча саклау, муниципаль каты калдыкларны даими чыгару һәм территорияләрне чистарту системасын оештыру әйләнә-тирә мохит, санитария һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән таләпләргә туры китереп башкарылырга тиеш. һәм кеше сәламәтлеге.

3.3. Producитештерү һәм куллану калдыклары жыю, куллану, нейтральләштерү, ташу, саклау һәм утильләштерүгә бәйле, аларның шартлары һәм ысуллары халык сәламәтлеге һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркынычсыз булырга тиеш, һәм алар санитар кагыйдәләр һәм башка норматив хокукый актлар нигезендә башкарылырга тиеш. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, жирле үзидарә актлары.

3.4. Эшчәнлек эзлеклелеге, бистә территориясен чистарту һәм чистартуның барлык төрләре өчен эш күләме, жыю системалары һәм ысуллары, чистарту системасы объектларын урнаштыру торак пункт территориясен чистартуның гомуми схемасы нигезендә билгеләнә. билгеләнгән тәртиптә расланган.

3.5. Әгәр производство һәм куллану калдыкларын рөхсәтсез чүплекләргә урнаштырган кешеләрне ачыклау мөмкин булмаса, житештерү һәм куллану калдыкларын чыгару һәм полигон территорияләрен рекультивацияләү бу территорияне чистартуны тәэмин итәргә тиеш кешеләр исәбенә башкарыла. муниципаль төзекләндерү кагыйдәләре.

3.6. Wasteир участогында, торак яки торак булмаган йортларда, аренда килешүе яки хужасы белән бүтән килешү нигезендә, калдыклар житештерүче, жыю, бетерү һәм утильләштерүне оештырмаган очракта. калдыклар үзеннән-үзе, бу калдык житештерүче калдыкларны жыю, экспортлау һәм утильләштерү бурычы югарыдагы күчәмсез милек объектлары хужасына, территорияләрне чистарту өчен жаваплы.

3.7. Муниципаль каты калдыкларны жыю тәртибен тәэмин итү һәм аны үтәү өчен жаваплылык баланс хужалары, калдыкларны жыю һәм вакытлыча саклау

урыннары хужаларында.

3.8. Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны чыгару бу ремонтны үзләре башкарган кешеләр тарафыннан башкарыла.

3.9. Аерым махсус оешмаларга, юридик затларга, аерым эшкуарларга һәм гражданнарга, майданнарның, урамнарның һәм юл челтәренең автомобиль юлларына билгеләнмәгән жәмәгать урыннарын чистарту өстендә эш Газаклар авыл жирлегенең Башкарма комитетына бирелгән.

3.10. Аерым махсуслаштырылган оешмаларга, юридик затларга, аерым эшкуарларга һәм гражданнарга, майданнарның, урамнарның һәм юл челтәренең муниципаль контракт нигезендә билгеләнгән бюджет майданнарын чистарту өчен җаваплылык подрядчик өстендә.

3.11. Аеру полосаларының санитар торышы буенча эш оештыру, шулай ук муниципаль клиентка юллар, тротуарлар һәм юлны төзекләндерүнең башка элементлары коймаларын тоту муниципаль клиентка бирелә.

3.12. Аергыч полосаларның санитар торышы, шулай ук юллар, тротуарлар һәм юлны төзекләндерүнең башка элементлары коймаларын тоту өчен җаваплылык оператив идарә итү хокукында юллары булган кешедә тора.

3.13. Кечкенә ваклап сату (чыгу) сәүдә урыннарының санитар торышы өчен эш оештыру һәм җаваплылык, ваклап сату дистанциясен оештыру хокукы рөхсәте нигезендә, бу төр эшчәнлек белән шөгылләнүчеләргә бирелә (чыгу) сәүдә.

3.14. Контейнерларны күрше газоннарда, сәүдә үзәкләре түбәләрендә, киоскларда һ.б. сакларга ярамай.

3.15. Ижтимагый транспорт тукталышларын тоту һәм санитар торыш өчен эшне оештыру һәм җаваплылык (баланста булганнарны исәпкә алмаганда) муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә муниципаль клиент өстендә тора.

3.16. Урамнарны, юлларны, тротуарларны жир өстендәгә һәм жир асты суларын чыгару өчен эшләнгән чокырларны, торбаларны һәм дренажларны тоту һәм чистарту өчен эш оештыру һәм җаваплылык муниципаль клиентка туры килә. бюджетны финанслау. Ведомстводагы дренаж корылмалары һәм системалары тиешле бүлекләр яисә коммуналь компанияләр белән контрактлар буенча алып барыла.

3.17. Бу челтәрләрне эшләүче оешмалар көче һәм электр линияләрен, газ, су һәм жылылык челтәрләрен, трансформатор подстанцияләрен (тарату пунктларын) урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен бүлеп бирелгән территорияләргә чистарту һәм чистарту тәкъдим ителә, электр линияләре һәм корылмалары. Әгәр дә бу абзацта күрсәтелгән челтәрләр хужасыз булса, территорияләргә чистарту һәм чистарту хужасыз милек куркынычсызлыгын һәм эшләвен тәмин итү турында килешү төзелгән оешма тарафыннан башкарылырга киңәш ителә.

3.18. Ижтимагый бәдрәфләрнең санитар стандартларына туры китереп, санитария торышын саклау һәм санитар торыш өчен эш оештыру һәм җаваплылык объектлар балансында булган предприятиядә тора.

3.19. Гражданнарны муниципалитет территориясен чистарту, яшелләндерү һәм яшелләндерүдә катнашу Әлдермеш авыл жирлеге Башкарма комитеты боерыгы нигезендә башкарылырга тиеш.

3.20. Бистә территориясендә тыелган:

- территорияне металл калдыклары, төзелеш һәм көнкүреш калдыклары, шлак һәм башка калдыклар белән тулыландыру, ягулык-майлау материаллары, нефть

продуктлары белән пычрату, калдыклар ташлау;

- калдыклар жыю өчен махсус билгеләнгән урыннардан һәм контейнерлардан кала, калдыклар һәм чүп-чар урнаштыру, көнкүреш суларын дренаж чокырларына, чокырларга, жир өстенә, буран канализация скважиналарына ташлау;

- стационар булмаган сәүдә корылмаларын, шулай ук сервис өлкәсенә ял итү өлкәсенә урнаштыру (аттракционнар, шешә торган дуньялар, велосипедларны арендага алу, роликлы тимерайклар һәм халыкның күңел ачу һәм күңел ачу өчен кулланылган башка шундый объектлар) бозу. билгеләнгән процедура;

- реклама һәм мәгълүмат материалларын яшел урыннарда (агачлар, куаклар һ.б.), дренаж торбаларына, урам коймаларына, асфальт һәм плитка өсләренә һәм бу максатларда билгеләнмәгән башка урыннарда урнаштырыгыз;

- автомобильләрне юу һәм чистарту, киндер һәм келәмнәрне су краннарында, ишегалдында һәм урамнарда, жәмәгать урыннарында, елгалар һәм сусаклагычларда юу;

- товарларны сүтеп алып ташлау, асфальт белән капланган авыл урамнары буйлап трактор йөртү;

- күпчелек, тузанга охшаган йөкләр, эремәләр, яфраклар, калдыкларны тарпулин белән капламыйча яки юл пычрануны, бу максатларда жиһазланмаган машиналарда сыек йөкләрне ташу.

- урамнарны, квадратларны, гомуми куллану ишегалларын казу өчен рөхсәтсез, шулай ук казу рөхсәте белән билгеләнгән вакыт эчендә казу урыннарын тиешле хәлгә китерү өчен чаралар күрмәскә;

- туфракны, чүп-чарны, калдыкларны, карны, бозны бу максатларда булмаган урыннарда чыгару һәм ташлау;

- төзелеш материалларын урамнарда, тротуарларда, газоннарда саклау, гамәлдәге законнарны бозып, квартал эчендәге автомобиль юлларын һәм подъездларны блоклау;

- тәмәке төсе, кәгазь, чүп-чарны газоннарда, тротуарларга, урамнарда, майданнарда, ишегалларына, паркларга, майданнарда һәм башка жәмәгать урыннарына ташлау;

- бакча диваннары, эскәмияләр, туфрак артында утыру, чүп савытларын, урам утларын һәм башка кечкенә архитектура формаларын бозу яки юк итү.

- биналарда һәм корылмаларда язулар сызу һәм куллану;

- скважиналарны һәм көнкүреш калдыкларын кое каплагычларга, буран канализациясе торкаларына, подшипникларга, куветларга ташлагыз;

- чүп-чар, яфрак һәм коры үлән, контейнерлар, сәнәгать калдыклары яндыру, янғын чыгару, шул исәптән предприятиеләрнең һәм шәхси хужалыкларның эчке территорияләрендә;

- бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда урам сәүдәсен оештыру;

- челтәрләргә һәм элементгә үз-үзенә тоташу;

- фасадларны үз-үзенә янадан жиһазлау, барлык төр гаражларны урнаштыру, ачык булмаган мәгълүматны ачык булмаган урыннарда урнаштыру, кечкенә архитектура формалары, рөхсәтсез жир коймалары урнаштыру;

- яшел урыннарны сындыру, бозу һәм юк итү, кәүсәләргә рөхсәтсез кисү, чүкечләр һәм агачлардан селкетү, киём киптерү өчен арканнар, аларга кадаклар йөртү;

- газоннарны жимерү һәм юк итү;

- атлар, хайваннар һәм башка хайваннар, кошлар балалар һәм спорт

мәйданчыкларында, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәктәпләр һәм башка уку йортлары территориясендә, сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм административ учреждениеләр территориясендә, газоннарда, халык өчен ял итү урыннарында йөрегез. , һәм шулай ук атларга, хайваннарга һәм башка хайваннарга, кошларга су объектларында халыкны күпләп коену өчен билгеләнгән урыннарда рөхсәт итегез.

Мәкалә 4. Төзекләндерү элементлары.

4.1. Яшелләндерү - территорияне яшелләндерү һәм ландшафт оештыру элементы, ул үсемлек компонентларын актив куллану белән торак пункт мохитен формалаштыруны тәмин итә, шулай ук территория территориясендә алдан ясалган яки башта булган табигый мохитне саклай. торак пункт:

4.1.1. Чәчү һәм яшелләндерүнең төп төрләре: массивлар, төркемнәр, тасма кортлары, киртәләр, сәхнә, боскетлар, треллислар, газоннар, чәчәк түшәкләре, төрле төр утырту (аллея, гади, букет һ.б.).

Предметларны реконструкцияләү, урамнар, мәйданнар, парклар, квадратлар территориясендә агачлар һәм куаклар утырту, мәйданнарны һәм паркларны чәчәк бизәү, шулай ук ландшафт архитектурасы объектларын капитал ремонтлау һәм реконструкцияләү өстендә эш алып барылырга тиеш. Элдәрмеш авыл жирлегенең Башкарма комитеты.

4.1.2. Предметлар территориясен яшелләндергәндә, киңәш ителә:

- булган үсемлекләргә, агач үсемлекләргә торышын һәм үлән каплавын бәяләү;

- корткычлар белән зарарланган коры агач үсемлекләргә ачыклау, объектлардан чыгару чараларын эшләү;

- ял итү мәйданының ким дигәндә 80% ында үлән каплавын, агачларны, куакларны һәм яр буендагы үсемлекләргә саклауны тәмин итү.

4.1.3. Бистә территориясендә яшелләндерүнең ике төре кулланыла: стационар - жиргә үсемлекләр утырту һәм күчмә - махсус күчмә контейнерларга үсемлекләр утырту (контейнерлар, чәчәкләр һ.б.).

4.1.4. Су белән тәмин итү, канализация һәм канализация, газ, жылылык белән тәмин итү, электр линияләргә инженер челтәрләргә тирәсендә агачлар утырту тиешле инженер челтәрләргә ким дигәндә 2 метр ераклыкта башкарылырга тиеш.

4.2. Катлам төрләре:

4.2.1. Фасеир өсте каплаулары торак пункт территориясендә куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт өчен шартлар тудыра, шулай ук әйләнә-тирә мохитнең архитектур һәм сәнгать күренешен тәшкил итә.

4.2.2. Бистә территориясен яшелләндерү максатыннан түбәндәге төр капламалар билгеләнде:

- каты (капитал) - моноклит яки префабрикацияләнгән, асфальт бетоннан, цемент бетоннан, табигый таш һ.б. материаллар;

- йомшак (капитал булмаган) - табигый яки ясалма күпчелек материаллардан (ком, ватылган таш, гранит скринкалар, киңәйтелгән балчык, каучук ватыклары һ.б.) табигый халәтәндә, коры катнашмалар, кысылган яки бәйләүчеләр белән ныгытылган;

- газон - үлән каплавын эзерләү һәм утырту өчен махсус технологияләр кулланып башкарыла;

- кушылган - өстә күрсәтелгән капламаларның комбинацияләргә күрсәтә

(мәсәлән, газонга салынган плиткалар һ.б.).

Проектта кулланылган каплау төре ныклы, тотрыклы, экологик яктан чиста булырга тиеш.

4.2.3. Катлам төрләрөн сайлау аларның максатларына туры китереп кабул ителергә тиеш: каты - мөмкин булган лимит йөкләрөн, хәрәкәтнең табигатен һәм составын, проектлау вакытында булган янғын куркынычсызлыгы таләпләрөн исәпкә алып; йомшак - кайбер төр территорияләрне яхшыртуда аларның үзенчәлекләрөн исәпкә алып (балалар, спорт майданчыклары, эт йөртү урыннары, жәяүлеләр һ.б. объектлар); газон һәм экологик яктан чиста итеп берләштерелгән.

4.2.4. Каты каплауларны каты өслектә ябыштыру коэффициенты белән коры хәлдә ким дигәндә 0,6, дымлы хәлдә - ким дигәндә 0,4 куярга киңәш итәләр. Плитка, метлах плиткаларын, ясалма һәм табигый ташның шома яки бизәлгән плиталарын каплау рәвешендә куллану жәяүлеләр элементәсе территориясендә, узышларда, баскыч баскычларында, керү төркемнәре подъездларында рөхсәт ителергә тиеш түгел. биналар.

4.2.5. Дизайн ясаганда, каты каплау төрләрөнөң өслегенөң түбәсен тәэмин итәргә кирәк, бу жир өстендәге су чыгаруны тәэмин итә.

Тротуар зонасында урнашкан агачлар өчен, башка төр яклау булмаган очракта (треллис, подъезд, периметрлы эскәмияләр һ.б.), магистральдән ким дигәндә 1,5 м радиус эчендә саклагыч төрләр белән тәэмин итү тәкъдим ителә: ватылган. газон орлыгы белән таш, таш, "бал кортлары". Саклагыч каплау бер үк дәрәжәдә яки жәяүлеләр элементәсе өстендә ясалырга мөмкин.

4.3. Як ташлар:

4.3.1. Идл кыры белән юл чатында, юл читенә ташлар куярга кирәк. Капка ташлары норматив артыклык белән ким дигәндә 150 мм автомобиль юлының дәрәжәсеннән югарырак куелган, бу каплау өслекләрөн ремонтлаганда сакланырга тиеш.

4.3.2. Автомобильләр газон белән бәрелешмәсен өчен, юл ташлары газон белән кисешкән урынга ташлар куелган.

4.3.3. Газонны саклау, пычрак һәм үсемлек калдыкларының жәяүлеләр тротуарларына килеп житмәсен өчен, бакча кыры урнаштырылган, газон дәрәжәсеннән ким дигәндә 50 мм, ким дигәндә 0,5 м ераклыкта.

4.4. Адымнар, баскычлар, пандуслар:

4.4.1. Бистә территориясендә жәяүлеләр белән элементә юллары белән баскычлар бирелгән.

4.4.2. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка жәмәгать учреждениеләре урнашкан урыннарда жәяүлеләр өчен төп элементдә, инвалидлар һәм картлар өчен йортлар, баскычлар һәм баскычлар пандус белән жиһазландырылган булырга тиеш.

4.4.3. Пандус горизонталь трюксыз тупас өслек текстурасы белән тайгак булмаган материалдан эшләнәргә тиеш. Подъездны каплаучы корылмалар булмаганда, ким дигәндә 75 мм биеклектәге койма ягы һәм тоткычлар белән тәэмин ителергә тиеш.

4.4.4. Баскычның яисә пандусның ике ягында да 800-920 мм биеклектә түгәрәк яки турыпочмаклы кисемтәләрне тотарга кирәк, кул белән тоту өчен уңайлы һәм дивардан 40 мм ара.

4.5. Коймалар:

4.5.1. Оешмаларның һәм оешмаларның, ял итү зоналарының чикләре буенча

торақ пункт территориясен яхшырту өчен, 0,3-3,0 м биеклектә коймалар (декоратив, саклагыч) куллануны тәэмин итәргә рөхсәт ителә.

Ижтимагый, торақ, ял итү максатларында саңгырау һәм тимер-бетон коймалар ясау тыела. Декоратив металл коймалар кулланьрга рөхсәт ителә, тышкы кыяфәтне билгеләнгән тәртиптә координацияләү шартларында.

Аерым торақ төзелеше өчен коймаларның максималъ биеклеге, тышкы кыяфәте һәм дизайны муниципалитетның Useир куллану һәм үсеш кагыйдәләре белән билгеләнә.

4.5.2. Коймаларны бизәү, урнашкан стандартларга, сертификатлаштырылган продуктлар каталогларына, аерым проект проектларына туры китереп, аларның урнашуына һәм максатына карап башкарылырга тиеш.

4.5.3. Автомобиль юлларын һәм бистәнең транспорт корылмаларын фехтовкалау GOST R 52289, GOST 26804 нигезендә эшләнергә тиеш.

4.5.4. Газоннар машина юлларына, тукталыш урыннарына кушылган урыннарда, машиналар газонга йөгәрә ала һәм газон аша сукмаклар тапса, ким дигәндә 0,5 м биеклектә саклагыч металл коймалар урнаштыруны тәэмин итәргә кирәк.

4.5.5. Groundip асты корылмалары белән кисешкән урында 1,1-3,0 м биеклектәге коймаларны проектлаганда, ремонт яки төзелеш эшләрен рөхсәт иткән койма корылмалары белән тәэмин итү кирәк.

4.5.6. Авыр жәяүлеләр йөри торган урыннарда яки төзелеш һәм реконструкция эшендә агачлар үскән урыннарда, яшенә карап, диаметры 0,8 м (яки аннан да күбрәк) булган 0,9 м биеклектә (яки аннан да күбрәк) саклагыч коймалар бирелергә тиеш, агач төрләре һәм башка үзенчәлекләр.

4.6. Кечкенә архитектура формалары:

4.6.1. Кечкенә архитектура формалары (SAF) үз эченә ала: монументаль һәм декоратив дизайн элементлары, мобиль һәм вертикаль бакча проектлау жайланмалары, су приборлары, шәһәр жиһазлары, көнкүреш техникасы муниципалитет территориясендә.

4.6.2. Су жайланмаларына фонтаннар, эчә торган фонтаннар, насос бүлмәләре, декоратив буалар керә.

4.6.3. Эчәрлек фонтаннар ял итү урыннарында һәм халык күп булган урыннарда урнашкан. Эчәрлек чишмәнең урнашуы һәм аңа якин килү катлаулы төр белән жиһазландырылган булырга тиеш, биеклеге олылар өчен 90 смнан, балалар өчен 70 смнан артмаска тиеш.

4.7. Муниципалитет жиһазлары:

4.7.1. Муниципалитет жиһазлары үз эченә ала: жәмәгать урыннары, ял итү һәм ишегалды территориясендә урнашкан төрле төр эскәмияләр; эскәмияләр һәм өстәлләр - уен майданчыкларында, жәйге кафеларда һ.б.

4.7.2. Эскәмияләр урнаштыру каты каплау яки нигез өчен тәэмин ителергә тиеш. Ял итү урыннарында, урман паркларында, уен майданчыкларында йомшак төргә эскәмияләр куярга рөхсәт ителә.

4.7.3. Калган эскәмия өслеге төрле су үткәрми торган агачтан эшләнгән.

Агач ботакларынан, бүрәнә кабиналарынан, бүрәнәләрдән һәм чипсы һәм үткен почмаклары булмаган блоктардан эскәмияләр һәм өстәлләр ясарга мөмкин.

4.8. Спорт жиһазлары:

4.8.1. Спорт жиһазлары - халыкның барлык яшь төркемнәре өчен, жиһазлар, спорт, физик культуралар өчен урнаштырылган жиһаз.

4.8.2. Махсус спорт жиһазлары һәм симуляторлар формасындагы спорт жиһазлары фабрикада яисә бүрәнэләрдән, жәрәхәтләрдән саклый торган махсус эшкәртелгән өслөктән ясалырга мөмкин (ярыклар, чиплар һ.б.).

4.9. Уен майданчыклары:

4.9.1. Уен майданчыклары төрлө яшьтәге балалар өчен уеннар һәм ачык чаралар өчен эшләнгән.

4.9.2. Мәктәпкәчә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен уен майданчыкларын торак майданына урнаштырырга киңәш ителә; Башлангыч һәм урта мәктәп яшендәге уен майданчыклары, катлаулы уен майданчыклары группаның яшел майданнарына яки микрод районнарына, спорт һәм уен комплексларына, чаңгы шуу урыннарына - торак майданы паркларына урнаштырылырга тәкъдим ителә.

4.9.3. Торак биналар һәм ижтимагый биналар тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге уен майданнары чикләренә кадәр ара ким дигәндә 10 м булырга тиеш, башлангыч һәм урта мәктәп яше өчен - ким дигәндә 20 м, катлаулы уен майданчыклары өчен - ким дигәндә 40 м, спорт өчен һәм уен комплекслары - ким дигәндә 100 м

4.9.4. Тарихи яки югары тыгызлыктагы үсеш шартларында, уен майданчыкларының зурлыгы, булган территория мөмкинлекләргә карап, уен майданчыгы тәкъдим ителгән урында урнашкан территориядә яшәүче күпчелек кеше ризалыгы белән алынырга мөмкин. торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән ким дигәндә 10 м ераклык

4.9.5. Уен майданчыклары транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, машина йөртү юлларыннан, борылышлардан, кунаклар кую урыныннан, чүп жыючылар урнаштыру урыннарыннан, транспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау урыннарыннан аерылырга тиеш.

4.10. Спорт кырлары:

4.10.1. Спорт майданчыклары физик тәрбия һәм халыкның барлык яшь төркемнәренә спорт төрләре өчен эшләнгән.

4.10.2. Спорт майданнары чикләреннән торак биналар тәрәзәләренә кадәр минималь ара 20-40 м булырга тиеш, сайтның шау-шу характеристикасына карап.

4.10.3. Спорт майданындагы яшелләндерү элементлары исемлегенә йомшак яки газон төрләре, спорт жиһазлары керә.

4.10.4. Уен майданчыклары 2,5-3 м биеклектәге койма белән жиһазландырылырга тиеш, һәм спорт майданчыклары бер-берсенә кушылган урыннарда - ким дигәндә 1,2 м биеклектә.

Маддә 5. Урам яктырту оештыру

5.1. Урамнар, юллар, майданнар, ижтимагый территорияләр, торак биналар территорияләре, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре торак пунктның башкарма комитеты раслаган график буенча төнлә яктыртылырга тиеш.

5.2. Ачык урам яктырту чөптәреннән төзү, эксплуатацияләү, ремонтлау һәм капитал ремонтлау махсус оешмалар тарафыннан башкарыла.

5.3. Электр чыбыкларының өзәлүе яки баганаларга зыян китерү белән бәйлә барлык төр яктырткычларның яктырту жиһазларын эшләгәндә бозулар яктырту жиһазлары хужалары (хужалары) тарафыннан ачыкланганнан соң бетерелергә тиеш.

5.4. Бистә территориясендә тыелган:

- чыбыкларны һәм кабельләренә урам яктырту чөптәреннән һәм яктырту жиһазларына рөхсәтсез тоташтыру;

- чыбык өзөлү, терэклэргэ зыян, изолятор булганда урам яктырту челтэрлөрөн һәм яктырту жиһазларын эшлэү.

5.5. Урам яктыртуын оештыру өчен техник таләпләр хәзерге техник нормалар һәм тиешле электр челтэрлөрөн проектлау кагыйдэләре белән билгеләнә.

5.6. Ачык һавада яктырту өчен урам яктырту өчен эшләнгән энергияне сак тотучы лампалар кулланырга кирәк. Урам яктырткычларын урнаштырганда, бер юлда яки бер юлда бер үк лампалар, терәкләр һәм кашыклар кулланырга рөхсәт ителә.

5.7. Люминирлар асылмалы дизайн биеклегенә, омтылыш почмагына, яктырткычлар арасы белән яктыртылган мәйданга туры килергә тиеш.

5.8. Люминирларны беркетү ышанычлы булырга тиеш, эш вакытында яктырткычның позициясен үзгәртү мөмкинлеген читләтеп үтәргә.

5.9. Көндөзгә вакытта юл челтэренә элементларын яктырту өчен яндыручы лампалар булырга рөхсәт ителми, ремонт эшләрәнә кыска вакытлы күчүдән кала.

5.10. Ачык яктылык челтэрлөрөн төзү, реконструкцияләү, ремонтлау һәм торышын контрольдә тоту тиешле челтәр хужалары (баланс хужалары) тарафыннан башкарыла.

5.11. Челтәр хужалары (баланс тотучылар) ачык яктырту челтэрлөрөнә энергия нәтижәләгән күтәрү өчен чаралар күрәләр, шул исәптән челтэрләрне реконструкцияләү һәм модернизацияләү, урам яктырту белән идарә итү системалары.

Статья 6. Урны

6.1. Масса-күләм урыннарда, урамнарда, пассажирлар йөртү тукталышларында, сәүдә корылмаларының подъездларында савытлар урнаштырылган.

Бистә территориясенә мичләр урнаштыру (күчереп була) хужалар, хужалар, биналар, корылмалар яки биналар кулланучылары, шулай ук жир участкалары - төп һәм күрше территория чикләрендә мөстәкыйль рәвештә башкарыла. .

6.2. Урналар яхшы хәлдә сакланырга тиеш, чөнки алар тутырылган, ләкин көненә ким дигәндә бер тапкыр чүп-чардан чистартылган.

6.3. Мичләрне тоту һәм санитар торыш өчен җаваплылык 6.1 пунктта күрсәтелгән затларда тора. кагыйдэләр, шулай ук оешмалар, учреждениеләр, предприятиеләр, сәүдә оешмалары үзләрәнә билгеләнгән күрше территорияләрне чистарта.

6.4. Сайлау тартмаларын урнаштыру җәяүлеләрнең комачауламаган хәрәкәтен, инвалид коляскалары һәм прамнарны узуны исәпкә алып башкарыла.

6.5. Тыйган:

- чүп савытларының ташып китүе;

- тротуарларда һәм газоннарда чүп-чар ташлау, шул исәптән капчыкларны каплаганда;

- территорияне 3 сәгатьтән артык чистартканнан соң чүп-чар белән капчыклар урнаштыру.

Статья 7. Содержание фасадов зданий, сооружений, ограждений

7.1. Биналар, структуралар, корылмалар хужалары, кулланучылар (вакытлыча да кертеп), электр тапшыру линиясе терәкләре, кечкенә архитектура формалары, мәгълүмат структуралары, терәкләр, кашыклар, ачык яктырту жайланмалары һәм контакт челтәре һәм хужалык хокукындагы башка яшелләндерү элементлары сакланырга тиеш. бу эйберләр яхшы техник хәлдә. Бу эйберләр чиста булырга тиеш,

рөхсәтсез мәгълүмат һәм (яки) реклама структуралары, өслектә язучылар, шулай ук коррозия булмашка тиеш.

7.2. Төзелеш фасадларына хезмәт күрсәтү (торак биналарын да кертеп):

- структур элементлар һәм фасадлар, шул исәптән керү ишекләре, түбәләр, подъездлар һәм индивидуаль адымнар, төшү һәм баскычлар өчен тимер юллар, декоратив детальләр һәм башка структур элементлар.

- дренаж, агызу һәм дренажның яхшы торышын тәмин итү;

- мөһерләү, мөһерләү һәм тегү, ярык һәм чокырны берләштерү;

- суык урыннарны, подвал тәрәзәләренә чокырларын торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту.

- тәрәзәләрне юу;

- биналар, корымалар һәм корымаларның техник эш кагыйдәләре һәм нормалары белән каралган бүтән таләпләрне үтәү.

7.3. Фасадлар төзү һәм аларның структур элементларын рөхсәтсез яңадан жиһазлау тыела. Төзелеш фасадларын һәм аларның структур элементларын яңадан жиһазлау Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры китереп башкарыла.

7.4. Биналар, корымалар, корымаларның фасадлары күренеп торган зыян булырга тиеш түгел, шул исәптән бетү катламын жиңгерү, фасад өслегенә 5% тан артыгын, түбән торбаларны, функцияләрне һәм сәүдә нокталарын.

7.5. Фасадларның буялган өслеге шома, бертөрле булырга тиеш, таплар һәм бозылган урыннарсыз.

7.6. Биналар, торак биналар, коймалар, корымалар (шул исәптән вакытлыча) фасадларын буяу, капитал ремонтлау һәм хәзерге ремонтлау аларның техник торышына һәм тышкы кыяфәтенә карап үткәрелә.

7.7. Плинтларны һәм фасадларны ремонтлау дымлы чистарту материаллары белән башкарыла.

7.8. Әгәр дә балконның терәк структураларын жиңгерү билгеләре табылса, биналар, корымалар, структуралар, идарә итү оешмалары хужалары, баланс хужалары кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү һәм деформациянең алга таба үсешен булдырмау өчен чаралар күрергә тиеш.

7.9. Беләм фасадларын, структуралар биналарын реконструкцияләү, шулай ук монтажлау, тәрәзә һәм ишек ачыкчыларын алыштыру законнар нигезендә һәм бу Кагыйдәләр нигезендә алып барыла.

Статья 8. Требования к проведению сезонной уборки

8.1. Гомуми мәйданны чистарту, шулай ук көзге-кыш чорындагы күрше өлкәләр 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр алып барыла. Weatherava торышына карап, көз-кыш чистарту чорында кискен салкын кар, кар яву һәм аяз һава торышы башлангач, аны торак пункт Башкарма комитеты карары белән үзгәртәргә мөмкин.

8.2. Көзге-кышкы чорда территорияне чистарту бер үк вакытта кар, боз, чүп-чарны чистартуны һәм чистартуны тәмин итә.

8.3. Weatherava торышына карап, асфальтланган урыннар кардан, боздан һәм кар киңлегеннән тулы киңлектә тротуардан арынырга тиеш.

8.4. Боз булган очракта, тау битләре, күтәрелешләр (баскычларны да кертеп), киселешләр, тукталыш һәм жәмәгать транспорты тукталышларында, жәяүлеләр кичүендә, тротуарларда чистартыла һәм ком белән сибелә яки бозга каршы материаллар рөхсәт ителә.

8.5. Roadslларны, квадратларны, тротуарларны, юлларны кардан чыгару кар

яву белән үк башланьрга тиеш. Мөһим интенсивлыктагы кар яуган очракта, тротуарлар һәм жәяүле юллар кардан арыньрга тиеш, транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтенәң куркынычсызлыгын исәпләү белән.

8.6. Карны, түбәләрдән икикларны, кәрниз кырларын, балконнарны, саклагыч чокырларны, тишекләрне һәм биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның озын корылмаларын чыгару бурычы мондый объектларның хужаларында тора.

8.7. Түбәләр кардан чистартыла, жәяүлеләр өчен саклык чаралары белән көндөз көндөз бозлар чыгарыла. Шул ук вакытта агачларны, куакларны, электр чыбыкларын, элемент линияләрен һәм башка милекне саклау чаралары күрелә. Эш беткәч көн саен ташланган кар һәм боз чыгарыла.

8.8. Карны, бозны, чүп-чарны чыгару калдыкларны жыю һәм чыгару өчен законнар таләпләренә туры китереп башкарыла.

8.9. Аргиләйге чистарту 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр үткәрелә. Summerәйге чистарту түбәндәге чараларны үз эченә ала: сөртү, чүп жыю, үлән чабу; коймаларны чистарту, буяу.

8.10. АSSLән чабу кирәк булганда башкарыла (үләннең рөхсәт ителгән биеклеге 20 смнан артмый).

8.11. Көндөз газон чабу эшләнәргә тиеш. Яңгыр вакытында, кие томан (күренү 50 мнан ким булганда) һәм көчле жилдә үлән чабу тыела.

Статья 9. Организация сезонной уборки и санитарной очистки территории общего пользования

9.1. Гомуми мәйданнарны сезонлы чистарту һәм санитар чистарту оешмасы Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

9.2. Бистә башкарма комитеты гомуми мәйданнарны даими чистарту һәм санитар чистартуны оештыра.

9.3. Әгәр дә жәмәгать урыннарында рөхсәтсез калдыклар чыгару урыннары ачыкланса, бу өлкә чистартыла.

9.4. Әгәр дә рөхсәтсез калдыкларны утильләштерү урыннары жәмәгать урыннарында ачыкланса, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә вәкаләтле органның мөрәжәгәте яки күрсәтмәсе нигезендә, күрсәтелгән территория инструкция белән билгеләнгән вакыт эчендә чистартыла, аны ачыклау өчен чаралар күргәннән соң. жәмәгать урыннарында калдыкларны рөхсәтсез утильләштерүдә гаепле кешеләр түгәрәге.

9.5. Рөхсәтсез калдыкларны утильләштерү урыннарын ачыклау кызыксынган кешеләр, хәбәрләр, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары кушуы буенча башкарыла.

Статья 10. Основные требования к проведению земляных работ при строительстве, ремонте, реконструкции коммуникаций

10.1. Бистә территориясендә юл, төзелеш һәм башка жир эшләрен житештерү Биектау Муниципаль район Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясе тарафыннан бирелгән тиешле эшләренә башкару рөхсәте нигезендә башкарыла.

10.2. Roadл өслеген жимерү, яшелләндерү һәм яшелләндерү, жир асты коммуналь хезмәтләрен яисә төзелешнең башка төрләрен төзү барышында төзелеш һәм ремонт оешмаларының гаебе аркасында, рөхсәт алган оешмалар тарафыннан тулысынча бетереләргә тиеш. эшне башкару өчен, вакыт эчендә, рөхсәт (гарантия)

буенча Башкарма комитет белән килешенгән.

10.3. Эш тәмамланганнан соң 24 сәгать эчендә, сезонга карамастан, автомобиль юлының өслеге авариясез хәрәкәтне тәмин итү һәм механикалаштырылган чистарту мөмкинлегенә дәрәжәсендә торгызылырга тиеш. Тротуар ачылганнан соң, структураны бозылган яшелләндерүне торгызу турындагы килешүдә (контрактта) күрсәтелгән вакыт эчендә торгызылырга тиеш, ләкин 1 айдан да соңга калмыйча - яз-жәй чорында, һәм 2 айдан да соңга калмыйча - көз-кыш чорында.

10.4. Workир эшләрен башкаручы кеше рөхсәтнең күчermәсен һәм эш урынында эшне оештыру план-схемасын алырга тиеш.

10.5. Эшне башкарган кешеләр, юл, төзелеш, гадәттән тыш хәлләр һәм башка жир эшкәртү өчен җаваплы түрәләр бу Кагыйдәләр, төзелеш кодекслары, кагыйдәләр, техник кагыйдәләр, стандартлар, төзелеш һәм эш өлкәсендәге башка кагыйдәләр буенча эш башкарырга тиеш, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, торак пунктның муниципаль хокук актлары.

10.6. Тере кабельләрнең яки булган газүткәргечләрнең куркынычсызлык зонасында эшне башкару эш менеджеры, бу элементләрне эшләүче оешмалар вәкилләренең турыдан-туры күзәтүе астында башкарылырга тиеш.

10.7. Проектта күрсәтелмәгән элемент, жир асты корылмалары яки шартлаткыч материаллар жир эшкәртү вакытында табылса, жир эшкәртүләре тиешле органнардан, шулай ук элемент хужаларынан рөхсәт алганчы туктатылырга тиеш.

10.8. Тиешле эш башкарганда юл өслекләрен, тротуарларны, газоннарны ачканда, уңдырышлы туфрак катламының куркынычсызлыгы һәм кулланылышы тәмин ителә.

10.9. Төнлә эшләмәгән механизмнарны һәм машиналарны машина юлынан чыгарырга кирәк.

Редәяүлеләр юлының куркынычсызлыгын тәмин итү өчен, жир эшчеләре бер-берсеннән ким дигәндә 200 м ераклыкта подъездлар һәм күперләр куярга тиеш.

10.10. Контракт төзүче оешмалар һәм эшләрне башкару өчен җаваплы кешеләр күрсәтелгән эшләрнең сыйфатсыз эшләве һәм бозылган яшелләндерү элементларын (объектларын) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә торгызу өчен җаваплы.

10.11. Рөхсәтсез (боерык) казу эшләре аны башкарган кешене бозылган яшелләндерүне торгызу бурычыннан азат итми.

10.12. Административ җаваплылыкка китерү бозылган яшелләндерүне торгызу бурычыннан азат ителми.

10.13. Эш рөхсәтен биргән орган, гамәлдәге закон нормалары, шулай ук эш шартлары белән билгеләнгән тиешле эш төрләрен башкару тәртибен бозган очракта, эш рөхсәтен юкка чыгарырга хокуклы. , эш методы) тәртиптә, Россия Федерациясе законнары нигезендә, гаепле кешеләр белән, Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары.

10.14. Бистә территориясендә юл, төзелеш һәм башка жир эшкәртү вакытында тыелган:

- юл, төзелеш һәм башка жир эшләрен башкару өчен рөхсәтсез (заказсыз) башкару;

- мэдәни мирас объектларын саклау өчен тиешле орган рөхсәтеннән башка, тарихи һәм мэдәни һәйкәлләр территориясендә жир эшләрен башкару;

- булган структураларга, элементгә, яшел киңлекләргә һәм яшелләндерү элементларына зыян китерү;
- рөхсәттә күрсәтелгән эш башланган көнгә караганда эш урынына материаллар жибәрү;
- урамнарның һәм юлларның автомобиль юлына миномет һәм бетон әзерләү;
- скважиналардан, окоплардан һәм чокырлардан газоннарга, яшел урыннарга, тротуарларга һәм урамнар һәм юллар йөртү юлына су жибәрү;
- эш беткәч жир, төзелеш калдыкларын урамнар, юллар, тротуарлар, газоннар юлында калдыру;
- төзелеш материалларын саклау өчен, рөхсәттә билгеләнгән чикләрдән арткан коймаларны артык (эш рөхсәтендә күрсәтелмәгән) урыннарны били;
- ишегалдына керү һәм керү юлларына комачаулау, транспорт чараларын һәм жәяүлеләр хәрәкәтен бозу;
- агачлар, куаклар, газоннар, юллар, урамнар, тротуарлар, жир һәм төзелеш материаллары белән эшләнмәгән урыннарны каплагыз.

Статья 11. Требования к содержанию и благоустройству прилегающей территории объектов торговли

11.1. Кечкенә ваклап сату объектларын рөхсәтсез урнаштыру тыела.

11.2. Стационар булмаган сәүдә объектларын (хезмәт күрсәтү өчен стационар булмаган эйберләр) торак пунктның муниципаль милкендәге жир кишәрлекләренә, һәм дәүләт милке чикләнмәгән жир участокларына, рөхсәтсез бирелгән рөхсәтсез урнаштыру. торак пункт территориясендә стационар булмаган сәүдә объектын (хезмәт күрсәтү өчен стационар булмаган объект) урнаштыру (эксплуатацияләү) килешүе белән.

11.3. Стационар булмаган эйберләргә урнаштыру вакыты, шартлар, техник характеристикаларга таләпләр стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыру рөхсәтендә, яисә стационар булмаган объектны урнаштыру (эксплуатацияләү) контрактында билгеләнә. сәүдә.

11.4. Сәүдә объектлары өчен, казу, төзелеш һәм монтаж эшләрен таләп иткән, казу өчен рөхсәт кирәк.

11.5. Сәүдә объектын сүткәннән соң, мондый объектның хужасы (кулланучы) күрше территорияне төзекләндерүне торгызырга тиеш.

11.6. Төрле жирләргә (думмилар, ерак менюлар һ.б.) сәүдә объектын янындагы жирләргә урнаштыру тыела, андый жирнең милек формасына карамастан.

11.7. Стационар булмаган сәүдә объектлары хужалары (хезмәт күрсәтү өчен стационар булмаган эйберләр) күрше территориянең санитар-техник торышын тәмин итәләр.

11.8. Стационар сәүдә объектларын санитар нормалар һәм кагыйдәләр, шулай ук бу Кагыйдәләр таләпләренә туры китереп, бер тәртиптә рөхсәт итәләр.

Статья 12. Участие в организации сбора и вывоза отходов

12.1. Бистә территориясендә муниципаль каты калдыкларны жыю (аерым алганда) эшчәнлеген оештыру гамәлдәге законнар һәм бу Кагыйдәләр нигезендә алып барыла.

12.2. Барлык төр калдыкларны туплау, жыю һәм чыгару калдыклар хужалары тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә каралган контракт нигезендә, каты калдыкларны эшкәртү өчен хезмәт күрсәтү өчен, шәхси эшкуар белән төзелгән.

калдыктарны жыю һәм ташу.

12.3. Калдыктар кулланыла торган законнар нигезендә жиһазландырылган торак пунктларга чыгарыла.

12.4. Калдыктарны жыю графигы калдыктарны жыю уңайлыгын тәэмин итәргә тиеш.

Статья 13. Особые требования к доступности жилой среды для маломобильных групп населения

13.1. Яшәү мохитен, урамнарны һәм юлларны яхшырту өчен объектлар, мәдәни һәм жәмәгать хезмәтләре объектларын проектлаганда, картлар һәм инвалидлар өчен торак пунктлар мохитен тәэмин итү, бу әйберләргә элементлар һәм техник чаралар белән жиһазлау тәкъдим ителә. гамәлдәге законнар нормалары нигезендә картлар һәм инвалидлар хәрәкәтен жиңеләйтә.

13.2. Олы яшәтәгеләрнең һәм инвалидларның хәрәкәтен жиңеләйтә торган техник чаралар һәм жиһазларны проектлау, төзү, монтажлау проект документлары нигезендә клиент тарафыннан яңа төзелеш вакытында башкарылырга тәкъдим ителә.

13.3. Автомобильләргә һәр тукталышында (тукталышта), шул исәптән социаль, инженер һәм транспорт инфраструктурасы объектларында (торак, ижтимагый һәм сәнәгать биналары, структуралар һәм корылмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт оешмалары, мәдәни оешмалар һәм башкалар). урнашкан оешмалар), ял итү урыннары, ким дигәндә 10% урыннар (ләкин 1 урыннан ким түгел) I, II төркемнәрнең инвалидлары, шулай ук III төркем инвалидлары йөртә торган машиналарны бушлай туктату өчен бүлөп бирелгән. Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртип, һәм мондый инвалидларны һәм (яки) инвалид балаларны йөртүче машиналар. Бу машиналар "Инвалид" таныклыгы белән жиһазландырылган булырга тиеш. Күрсәтелгән машина кую урыннары башка машиналар белән эшләнәргә тиеш түгел.

Статья 14. Принципы организации общественного соучастия

14.1. Ижтимагый катнашуның барлык формалары барлык кызыксынучыларны тулысынча кертүгә юнәлтелгән, аларның чын мәнфәгатьләрен һәм кыйммәтләрен, теләсә нинди үзгәрешләр проектында чагылышын, проектларны тормышка ашыру максатлары һәм планнары турында килешүгә ирешүдә, мобилизацияләүдә һәм берләшүдә. стратегиянең территориясен тормышка ашыручы проектлар тирәсендә тормышның барлык предметлары.

14.2. Проектның биремнәрен формалаштыру һәм проектлау этапларының һәрберсе нәтижеләре буенча территорияне төзекләндерү өчен проектлар турында ачык дискуссия оештырырга киңәш ителә.

14.3. Территорияне төзекләндерү һәм үстерү турындагы барлык карарлар торак пунктта яшәүчеләрнең фикерен исәпкә алып, ачык һәм ачык кабул ителергә тиеш.

14.4. Мәгълүматның булу дәрәжәсен күтәрү, әйләнә-тирә мохитне яхшырту һәм интеграль үсеш өлкәсендәге бурычлар һәм проектлар турында халыкка һәм тормышның башка субъектларына хәбәр итү өчен, бу өлкәләрдәге барлык мәгълүмат Биектау районының рәсми сайтында урнаштырылган.

14.5. Гражданның карар кабул итү процессында катнашуы һәм камилләштерелгән камилләштерү проектларын тормышка ашыру өчен, жәмәгатьчелекнең түбәндәге формалары мөмкин:

- территорияне үстерү максатларын һәм бурычларын уртақ билгеләү,

проблемаларны һәм әйләнә-тирә мохит потенциалын инвентаризацияләү.

- эшчәнлекнең төп төрләрән, функциональ зоналарын һәм сайланган территориядә аларның чагыштырмача позициясен билгеләү;

- жиһаз төрән, капитал булмаган әйберләрне, кечкенә архитектура формаларын, шул исәптән аларның функциональ максатларын, тиешле үлчәмнәрән, стилин, материалларын билгеләү һәм сайлау.

- территориянең функциональ зонасын исәпкә алып, каплау төрләрән сайлау буенча консультацияләр;

- яшелләндерүнең тәкъдим ителгән төрләрә буенча киңәшләр;

- тәкъдим ителгән яктырту һәм яктырту жиһазлары буенча киңәшләр;

- проектны эшләүдә катнашу, архитекторлар, дизайнерлар һәм башка махсус белгечләр белән чишелешләр турында фикер алышу.

- проектлау процессында катнашучылар һәм булачак кулланучылар, шул исәптән жирле резидентлар (олылар һәм балалар), эшкуарлар, күрше территория хужалары һәм башка кызыксынган кешеләр белән проект карарларын координацияләү.

14.6. Проектларны тормышка ашырганда, планлаштырылган үзгәрешләр һәм бу процесста катнашу мөмкинлеге турында халыкка мәгълүмат бирүне тәмин итәргә кирәк.

Статья 15. Содержание домашних животных и птиц

15.1. Йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өченче яктарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрән бозмаска тиеш. Йорт хайваннары һәм кошлары китергән зыян өчен җаваплылыкны хужалары Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә билгелиләр.

15.2. Йорт хайваннары хужалары хайваннарны чистарту һәм утильләштерү өчен җаваплы.

15.3. Авыл хужалыгы хайваннарын (сыерлар, сарыклар, кәжәләр, дуңгызлар һәм башкалар) һәм кошларны торак пунктта яшәүчеләр рөхсәт итә, аерым торак йортлар территориясендә.

15.4. Барлык продуктив хайваннар (мөгезле эре терлек, кәжә, сарык, дуңгыз, ат) мәжбүри теркәлергә тиеш, тамгалау һәм ветеринария учреждениеләрендә гражданнар яшәгән урында - хайваннар хужалары.

15.4. Йорт хайваннарын көтү жирле үзидарә органнарының норматив хокукый акты белән билгеләнгән, хужа күзәтүе астында яки бүтән кеше исемнән рөхсәт ителә.

15.5. Йорт хайваннары белән йөрү 7.00 дән 23.00 сәгаткә кадәр рөхсәт ителә. Башка вакытта йөргәндә, хужалар урамнарда һәм торак йортлар ишегалдында тынлыкны тәмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

15.6. Этләрне торак һәм аерым бүлмәләрдән гомуми ишегалдына һәм урамда кыска арада һәм авызда гына алып була, өч айга кадәр көчекләрне исәпкә алмаганда.

15.7. Хужалар ишегалдларын, тротуарларны, урамнарны, паркларны, газоннарны, уен мәйданчыкларын, мәйданнарны, мәйданнарны, шулай ук йорт хайваннары һәм кошлар подъездларын пычратмаска тиеш. Этләр, мөчеләр һәм башка кечкенә хайваннар йөргәндә, хужа аның белән йорт хайваннарының табигый зәвыкларын тулысынча чистартуны тәмин итүче аксессуарлар булырга тиеш, алар сайттагы чүп савытларына ташланырга тиеш.

15.8. Сез этегезне жәяүле урыннарда гына жибәрә аласыз. Absenceк булганда махсус билгеләнгән урыннар, чүлләрдә, тауларда һәм жирле үзидарә

органнарының норматив хокук акты белән билгеләнгән башка урыннарда йөрергә рөхсәт ителә.

15.9. Эт күнегүләре койма белән яисә бистә читендә генә үткәрелергә мөмкин.

15.10. Йорт хайваннарын көндөзгә сәгатьләрдә генә йөртергә кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң читенә юнәлтәргә.

Пычрак юлларда һәм сукмакларда йөрергә мөмкин булса, йорт хайваннарын асфальт юлда йөртү тыела.

15.11. Терлекләргә урамда калдырғанда, терлек хужалары яшел майданнарда китерелгән зыянны һәм терлекләргә йөртү бәясен каплайлар.

15.12. Өйдәгә кәжәләргә жирле территориядә яисә көтүлектә көтүләрдә сакларга кирәк.

15.13. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарда уен майданчыкларына, мәктәп майданчыкларына, балалар бакчаларына, ашханәләргә, клиникаларга, кибетләргә рөхсәт бирергә;

2) йорт хайваннарын пляжларда йөртү һәм аларны су объектларында юу.

3) тыю билгесе булса, хайваннарда учреждениеләргә керергә рөхсәт итегез;

4) торак пунктларда озатучы хайваннары һәм кошларны азат итү;

5) хайваннары спиртлы эчемлекләр булган кешеләргә, шулай ук ундүрт яшыкә кадәргә кешеләргә йөрергә;

6) йорт йортларының гомуми майданнарында йорт хайваннары һәм кошларны балконнарда, логияләрдә даими тоту (күрше фатир коридорлары, баскычлар, чатырлар, подваллар һәм башка коммуналь бүлмәләр);

7) моның өчен билгеләнгән урыннардан читтә торак пунктлар территориясендә йорт хайваннары булу, махсус чаралар үткәрелгән урыннардан кала (күргәзмәләр һ.б.).

15.14. Йорт хайваннары һәм кош хужалары:

1) тәэмин итүче икътисадый һәм ветеринария эшчәнлеген алып бару ветеринария һәм санитария шартларында хайван авыруларын һәм терлекчелек продуктларының куркынычсызлыгын профилактикалау, әйләнә-тирә мохитне хайваннар калдыклары белән пычрату, шулай ук ел саен теркәү вакытында мәжбүри терапевтик һәм профилактик чаралар үткөрү;

2) хайваннарның урнашу урынын даими контрольдә тоту;

3) хайваннар авырган очракта һәм алар үлгән очракта, шулай ук гадәттән тыш тәртип булган очракта, ветеринария учреждениеләре белгечләренә шунда ук хәбәр итегез. Алар килгәнче, хайваннары авыру билгеләре белән аерыгыз.

4) ветеринария белгечләре кушуы буенча хайваннары экспертиза, диагностик тикшеренүләр, профилактик прививкалар һәм дөвалау һәм профилактик дөвалау өчен хайваннар белән тәэмин итү.

15.15. Deadле терлекләргә күмү махсус оешма тарафыннан махсус билгеләнгән урында башкарыла.

15.16. Territoryuz территориясендә этләргә саклаучы оешмалар:

1) этләргә гомуми нигездә теркәү;

2) этләргә көчле тотарга;

3) килүчеләргә хайваннарда керү мөмкинлеген чыгару;

4) эш беткәннән соң яки территориягә керү урынында кисәтүче билге булса, этләргә яхшы койма белән генә азат итәләр.

15.17. Publicәмәгать урыннарында адашкан хайваннар кешеләргә озатмыйча кулга алына.

15.18. Адашкан хайваннарны эзләү махсус хайваннарны яки жирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү нигезендә андый хайваннарны тапкан махсус предприятия тарафыннан башкарылырга мөмкин.

15.19. Адашкан хайваннарны тоту чараларын тормышка ашыру хайваннарга кешелекле мөгамәлә итү һәм жәмәгать эхлагы нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

15.20. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны фатирлардан һәм шәхси хужалыклар территориясеннән тиешле суд карарысыз чыгарырга;

2) кибетләрдә, даруханәләрдә, коммуналь хезмәтләрдә һ.б. этләргә чыгару ;;

3) ветеринария органнары рөхсәтеннән башка жимлекләргә һәм башка тозақ чараларын куллану.

Статья 16. Содержание мест погребения

16.1. Этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә күмелгән урыннарны саклау федераль законнар һәм күмелгән урыннарны муниципаль хокук акты нигезендә саклау кагыйдәләре нигезендә алып барыла.

16.2. Каберләү урыннарын санитар ремонтлау 2013 елның 5 апрелендәге 44-FZ Федераль Закон белән билгеләнгән тәртиптә алып барыла, дөүләт һәм муниципаль ихтияжларны канәгатьләндерү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында. Заказчы заказы һәм дөүләт яисә муниципаль ихтияжларны канәгатьләндерүгә юнәлтелгән (алга таба сатып алу дип атала) Сатып алу тәэмин итүчене (подрядчик, башкаручы) ачыклаудан башлана һәм контракт яклары йөкләмәләрен үтәү белән тәмамлана. Әгәр дә, Федераль Закон нигезендә, сатып алу турында хәбәр урнаштыру яки тәэмин итүчене (подрядчик, башкаручы) сайлауда катнашу өчен чакыру жиберелмәгән булса, сатып алу контракт төзелгәннән башлана һәм контракт яклары тарафыннан йөкләмәләргә үтәү белән тәмамлана;

16.3. Каберләү урыннарын саклауга таләпләр:

16.3.1. зиратларда жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм яхшы ремонтта булырга тиеш. Ижтимагый бәдрәф урыннарындагы чүп савытлары чистартылырга тиеш;

16.3.2. зираттагы калдыклар һәм мичләр чистартылырга тиеш. Калдыклар жыелган саен чыгарылырга тиеш, ким дигәндә 3 көнгә бер тапкыр;

16.3.3. егылган һәм гадәттән тыш хәлдә агач утырту рөхсәт ителми. Ашыгыч агач плантацияләре ачылганнан алып 24 сәгать эчендә сүтелергә тиеш;

16.3.4. чистартылмаган каберләр яки үлгәннәрнең каберләре, кемлегә ачыкланмаган, пычрак һәм чүп-чардан чистартылырга тиеш, тау һәм кабер ташы белән жиһазландырылган.

16.4. Кышта күмелгән урыннарны тоту үзенчәлекләре:

16.4.1. зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз чыганаклары булмаганда хәтта кар яварга рөхсәт ителә.

16.4.2. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозга каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Roadsлар һәм тротуарлар йөртү юлын эшкәртү кардан соң ук башланырга тиеш;

16.4.3. беренче чиратта, кардан арындыру, боз кисү һәм кардан һәм боз формаларын үзәк һәм керү юлларынан чыгару кирәк;

16.4.4. каберлекләрдә, газоннарда, куакларда юллардан чыгарылган тозлы

карны һәм бозны күмү урыннарында бозларга каршы материаллар кулланырга рөхсәт ителми.

16.5. Summerэй көне күмелгән урыннарны тоту үзенчәлекләре:

16.5.1. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы күмүләр һәм күмелгән урыннардагы башка уртак урыннар төрле пычранудан арынырга тиеш;

16.5.2. Яшел майданнарны санитар юу, чүп үләннәренә һәм куакларның үсүен бетерү чаралары ел саен үткәрелергә тиеш.

16.6. Каберләү урыны, кабер төзелеше (крестлар, һәйкәлләр, плитәләр, криптилар һ.б.) турында кайгырту, чәчәкләр һәм бизәк куаклары утырту, колумбарийда урын турында кайгырту тормыш иптәше, туганнары, мәрхүмнең законлы вәкиле яки бүтән тарафыннан башкарыла. санитар таләпләргә мөһим үтәгән кеше.

Статья 17. Контроль за соблюдением Правил

17.1. Физик затлар һәм юридик затлар, түрәләр бу Кагыйдәләр белән билгеләнгән торак пункт территориясен төзекләндерү таләпләрен үтәүне тәмин итәргә тиешләр.

17.2. Бу Кагыйдәләрне бозу Татарстан Республикасы Административ хокук бозулар кодексы нигезендә җаваплылыкка китерә (бу Кагыйдәләрнең федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары белән каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне исәпкә алмаганда). Административ хокук бозулар буенча Россия Федерациясе Кодексы нигезендә җаваплылык билгеләнгән җаваплылыкны үтәмәү).

17.3. Закон таләпләренә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве өчен җаваплылыкка тарту, камилләштерү өлкәсендә муниципаль хокук актлары кешене бу таләпләргә үтәүдән һәм кылынган хокук бозуларны бетерүдән азат итми.

